

Република Србија
ЦЕНТАР ЗА ПОРОДИЧНИ СМЕШТАЈ И УСВОЈЕЊЕ БЕОГРАД

ПРОГРАМ РАДА ЗА 2014. ГОДИНУ

фебруар 2014. године

САДРЖАЈ

I	Увод	5
II	Полазне основе	6
III	Просторни и кадровски капацитети центра	7
	1. Просторни капацитети	7
	2. Кадровски капацитети	7
	3. Стручне компетенције	7
	4. Унутрашња организација Центра	8
IV	Циљеви развоја центра у 2014. Години	8
V	Активности	9
A	Унапређивање законитости рада и услова за пословање центра	9
	1. Усаглашавање нормативних аката са подзаконским актима и законом	9
	2. Припрема седница органа управљања	9
	3. Финансијско-рачуноводствени послови	10
	4. Спровођење Плана јавних набавки	10
	5. Обављање послова из домена безбедности и здравља на раду	10
	6. Рад на остваривању права запослених и пружалаца услуга	10
	7. Информисање јавности	11
	8. Издавачка делатност	11
	9. Округли сто и стручни састанци	12
	10. Остали послови	12
B	Развој мреже хранитељских породица и унапређивање стручног рада	13
	1. Вођење кампање за хранитељство за децу и регрутовање нових хранитеља	13
	2. Припрема и обука кандидата за хранитељство и процена опште подобности за хранитељство	13
	3. Аналитичко-истраживачки рад	14
	4. Припрема за развој различитих облика породичног смештаја	15

5.	Развијање знања и вештина стручних радника	16
6.	Унапређивање знања и вештина саветника за хранитељство кроз размену искуства из рада са породицама	17
7.	Подстицање развоја и напредовања деце на хранитељству кроз едукативне и друге програме подршке	17
8.	Развијање и јачање компетенција хранитеља – пружалаца услуге хранитељства	18
9.	Рад Тима за пријем захтева и смештај корисника	19
В	Праћење и подршка хранитељским породицама	20
1.	Увид у остваривање сврхе хранитељства – рад хранитеља на задовољавању потреба деце	21
2.	Саветодавно-едукативни рад са хранитељима	21
3.	Праћење примене прописаних стандарда за хранитељство	22
4.	Израда плана услуге за сваког корисника	22
5.	Организовање мреже социјалне подршке	23
6.	Анализа стања остваривања права деце на хранитељству и пружање помоћи деци и хранитељима за остваривање својих права	23
7.	Ажурирање базе података о хранитељству	23
8.	Супервизијски рад	24
9.	Поновна процена хранитељских породица	24
10.	Организовање интерне контроле рада запослених	25
Г	Остале области рада центра	25
1.	Пројектне активности	25
2.	Акција „Ширимо мрежу подршке хранитељским породицама“	25
VI	Очекивани резултати, снаге и препреке за остваривање програма рада	26

УВОД

Центар за породични смештај и усвојење Београд (у даљем тексту Центар) у 2014. годину улази са Програмом рада и развоја којим тежи даљем унапређењу квалитета и поузданости услуге. Начела и вредности којима се Центар руководи, утемељене у петогодишњем процесу, потврђене су и преламањем кроз призму међународних искустава изнетих на Интернационалној конференцији „Изазови хранитељства на почетку 21. века“, одржаној у нашој земљи у организацији Министарства рада, запошљавања и социјалне политике и овог центра. Основни закључак са ове конференције је да Центар веома брзо напредовао у погледу примене нових знања и стандарда који и рад Центра али и законодавна решења у нашој земљи сврстава у успешне моделе рада на заштити деце без родитељског старања.

Као установа настала у процесу реформе система социјалне заштите Центар је и даље оријентисан и спремни на сталне промене и прилагођавање потребама корисника, односно даљег развоја у правцу изградње система квалитета заштите деце на породичном смештају.

Анализа контекста у коме се планира рад у 2014. години указује на непромењене околности у односу на 2013. годину које су од значаја за остваривање циљева развоја установе у погледу доношења подзаконских аката који обезбеђују доследну примену Закона о социјалној заштити што зауставља процес промена које су важне за унапређивање рада, пре свега се мисли на Правилник о породичном смештају и подзаконске акте којима се уређује финансирање, као и подзаконска акта у вези са усвојењем, због чега се у Центру не остварују послови везани за развијање различитих облика породичног смештаја, усвојења и породичног смештаја одраслих и старијих.

Услови у којима ће се овај програм остваривати повољни су у погледу позитивних искустава из претходног петогодишњег рада и достигнутог вишег степена професионалне компетентности запослених и пружалаца услуге породичног смештаја – хранитеља, што охрабрује за иницирање нових активности у 2014. години.

II ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

Програм за 2014. годину се ослања на досадашњу праксу, резултате и научене лекције, али и стратешке циљеве Центра који су усаглашени са Стратегијом развоја система социјалне заштите, новим Законом о социјалној заштити и националном политиком која у овој области има јасне циљеве и вишегодишње добре резултате.

Овај програм представља корак даље у односу на досадашње и то у делу изградње квалитета рада запослених и квалитетнијих приступа у праћењу рада хранитељских породица и пружања подршке за унапређивање бриге о деци на хранитељству.

Полазећи од почетне визије и мисије Центра, односно развоја једнаких могућности за сву децу и стабилан и ефикасан систем заштите и усмерености на изградњу система квалитета заштите корисника, приступ који доминира у овом програму је и даље:

1. реформски - јер је утемељен на принципима реформе који су већ усвојени у значајним стратешким документима и законима;

2. иновативан - јер подстиче на одговоран, иновативан и креативан однос свих актера у заштити деце и обезбеђује информисање и нова знања;

3. савремен - јер се ослања на савремене приступе у заштити деце без родитељског старања, систематизује добре праксе и дефинише потребне промене у раду установе;

4. усмерен на добробит деце јер обезбеђује нове приступе који ће унапредити квалитет живота детета без родитељског старања, кроз стално унаређивање компетенција хранитељских породица као носилаца непосредне бриге о деци.

Остваривање јасно дефинисаних циљева Центар ће остварити уколико настави изградњу и јачање компетенција хранитеља, што се постиже високо стручним радом запослених у Центру, а то су испуњеност стандарда заштите деце на хранитељству, избор компетентних хранитељских породица и успостављање квалитетног система контроле и подршке хранитељским породицама.

III

ПРОСТОРНИ И КАДРОВСКИ КАПАЦИТЕТИ ЦЕНТРА

1. Просторни капацитети

Центар не располаже правом на коришћење пословног простора у коме борави. У седишту Центра у Београду канцеларије за рад запослених смештене су у згради Дома за децу „Јуса“ површине 240 м², односно располаже са 6 канцеларија и салом за едукативни рад. С обзиром на број запослених у Седишту Центра који износи 28, овај простор је недовољан и не обезбеђује потребе стручних радника којих је у једној канцеларији од 4-6.

У РЈ Лозница, РЈ Ваљево и Канцеларији Шабац изнајмљен је простор – станови површине од 56 - 76 м², који имају по две канцеларије и простор за едукације.

Канцеларија у Владимирцима је у простору Скупштине општине и користи се без без надокнаде.

2. Кадровски капацитети

Према Решењу Министарства рада, запошљавања и социјалне политике Центар треба да запосли укупно 46 радника. Међутим укупан број запослених је 40, и то:

- Руководећи кадар: укупно 4 (директор, секретар и 2 руководиоца Служби);
- Стручни радници – укупно 30 (15 социјалних радника, 9 психолога, 5 педагога, 1 социолог, 1 дипл. правник и 4 осталих занимања);
- Финансијско рачуноводствени и административни радници – 3
- Технички радници – 5 (1 спремачица и 4 возача).

Највеће потребе за повећањем броја запослених су у Канцеларији у Шапцу.

Стручна звања која су запослени стекли након основних студија:

- магистар социјалног рада и социјалне политике – 2
- мастер-менаџер – 1
- специјалиста медијације – 4
- породични системски психотерапеут – 1

3. Стручне компетенције

Центар је власник 6 акредитованих програма обуке. Такође, аутори два акредитована програма из области хранитељства које су радиле друге институције су актуелно запослени у Центру, а три стручњака Центра су укључена у припрему за акредитацију Програма обуке хранитеља за бригу о деци улице.

Центар је од оснивања издао:

- 6 приручника;
 - 9 брошура за хранитеље;
 - Пакет Информатора о детету на хранитељству;
 - један приручник на мађарском језику;
 - Информатор о детету на мађарском језику;
 - Информатор за хранитеље на мађарском језику, који је УНИЦЕФ издао на српском језику али је аутор ЦПСУ.
- Поред тога Центар је снимио документарни филм о специјализованом хранитељству „Пуним срцем“.
- За потребе кампање штампана су три плакат, два лифлета...

4. Унутрашња организација Центра

У складу са прописима којима је делатност Центра уређена, као и потребама корисника, расположивим кадровским и просторним условима и тежњом да се обезбеди стручно, ефикасно и усклађено вршење делатности, Центар је посебним актом уредио унутрашњу организацију кроз следеће организационе јединице:

1. Канцеларија директора
2. Служба за праћење и подршку хранитељским и усвојитељским породицама;
3. Служба за процену и обуку хранитељских и усвојитељских породица и развој хранитељства;

У оквиру Службе за праћење и подршку хранитељским и усвојитељским породицама формиране су радне јединице за обављање послова ван Седишта Центра и то:

1. Радна јединица Ваљево;
2. Радна јединица Лозница, са канцеларијама у Шапцу и Владимирцима.

IV

ЦИЉЕВИ РАЗВОЈА ЦЕНТРА У 2014. ГОДИНИ

Свеобухватни - општи циљ развоја Центра у 2014. години је изграђен система квалитета пружања услуга у области породичног смештаја и развијени капацитети Центра за уједначавање квалитета на целокупној територији коју покрива (Град Београд, Мачвански и Колубарски округ).

Посебни циљеви:

1. Центар послује у складу са законом и има развијене просторне, финансијске и стручне капацитете за несметан рад.

2. Успостављена је мрежа хранитељских породица и развијени различити облици хранитељства на целој територији у надлежности Центра, која у већем степену задовољава потребе корисника са региона.

3. Сви стручни радници Центра имају уједначен ниво знања и вештине за подршку породицама и корисницима.

4. Пружаоци услуга породичног смештаја имају знања и вештине бриге о корисницима и примењују савремене методе васпитања што доприноси њиховој укупној бољој функционалности и развоју у складу са потенцијалима.

5. Корисници услуга породичног смештаја напредују у свим областима функционисања.

V

АКТИВНОСТИ

А - УНАПРЕЂИВАЊЕ ЗАКОНИТОСТИ РАДА И УСЛОВА ЗА ПОСЛОВАЊЕ ЦЕНТРА

- ЗАДАЦИ КАНЦЕЛАРИЈЕ ДИРЕКТОРА -

1. Усаглашавање нормативних аката са подзаконским актима и законом.

- Доношење Правилника о јавним набавкама у складу са новим законом о јавним набавкама

Рок: март 2014

- Измена Правилника о раду – прецизније уређење неких права радника у складу са врстом делатности

Рок: март 2014

- Измена Правилника о организацији и систематизацији – због поделе послова у регионалним јединицама

Рок: март 2014

2. Припрема седница органа управљања

За обезбеђивање рада Центра у складу са законом и остваривање делатности веома је значајно праћење прописа, благовремено доношење одлука органа управљања, целовито и

благовремено извештавање Управног и Надзорног одбора о раду установе и свим битним променама од значаја за функционисање установе.

Одговарајуће службе Центра посебно ће се старати да благовремено и истинито припреме и презентују органима управљања Извештај о раду Центра, Програм рада Центра, Извештај о финансијском пословању, Финансијски план, План јавних набавки и друге извештаје и програме од значаја за рад установе, и на захтев органа управљања.

Рок: континуирано

3. Финансијско-рачуноводствени послови

Центар ће обезбедити пословање установе у складу са законом, планираним и обезбеђеним средствима према Финансијском плану, старати се о правовременом и реалном планирању средстава и достављању захтева Министарству за обезбеђивање истих, као и правдању утрошених средстава.

Рок: Континуирано

4. Спровођење Плана јавних набавки

На основу Плана јавних набавки спроводиће се комплетна и са законом усаглашена процедура јавних набавки, обезбеђивање средстава из Министарства за спроведене поступке, као и тромесечно извештавање Управе за јавне набавке о закљученим уговорима.

Рок: Континуирано

5. Обављање послова из домена безбедности и здравља на раду

За обављање ових послова Центар је именовано радника који је завршио одговарајућу обуку, и који ће ове послове обављати у складу са законом и одговарајућим актом о безбедности на раду који је донео Центар.

Рок: континуирано

6. Рад на остваривању права запослених и пружалаца услуга

Поред обављала послова из радног односа за запослене, давања мишљења о законским прописима и обавештавања запослених о релевантним прописима, Центар ће радити и на остваривању права пружалаца услуга. На основу анализе остварености права хранитеља, намеће се потреба добијања прецизних тумачења појединих одредби закона, као и покретање иницијатива за боље уређење или остваривање већ утврђених права, и то:

- остваривање права на пензију хранитеља – постоје различита тумачења стажа осигурања хранитеља који се остварује по основу уговора о хранитељству и повезивања са стажом осигурања из радног односа;

- положаја инвалидских и старосних пензионера када се баве хранитељством и њихових права на накнаду за рад хранитеља, односно губитка пензије,

- остваривање права детета на опрему за смештај – центри ово право не обезбеђују деци која се смештају из установе иако је Одлуком Скупштине Града регулисано да право на опрему за смештај имају корисници два пута у току године,

- покретање иницијативе према Министарству здравља за омогућавање специјалистичких прегледа деце на хранитељству са упутом из дома здравља где се остварује основна заштита – сада је деци за преглед код специјалисте потребна овера упута из места његовог пребивалишта што је често на удаљености и по неколико стотина километара.

Рок: континуирано

7. Информисање јавности

У складу са Законом о јавном информисању, Центар ће и даље информације о свом раду и догађајима из ове области, пласирати путем Сајта и јавним наступима у медијима, учешћем на конференцијама и другим стручним скуповима у земљи и иностранству.

Рок: континуирано

Потребно је иновирати садржај страница Сајта Центра и повећати информације за грађане, отворити фејсбук страницу Центра, али и један број информација превести на енглески језик и сл. како би се повећао промотивни и информативни садржај с циљем регрутовања већег броја нових и квалитетних хранитељских породица.

Рок: континуирано

8. Издавачка делатност

Центар ће први пут издати Часопис „Искорак“ као средство информисања и размене стручне праксе који ће се бавити и теоријом и праксом заштите деце без родитељског старања. Током 2014. године биће издат и Зборник радова са Интернационалне конференције о хранитељству. Поред тога биће штампане брошуре за поједине стандарде, као „Радна свеска хранитеља“ са упутством за рад и Информатор о правима и обавезама хранитеља у складу са новим променама у овој области. У зависности од потреба и у складу са расположивим средствима евентуалне потребе су и штампање одређених смерница за развој појединих облика породичног смештаја.

Рок: континуирано

9. Округли сто и стручни састанци

За унапређивање рада установе веома је важна размена стручних знања. На основу искуства из претходне године Центар препознаје своје капацитете за ова врсту активности од значаја за републички ниво. После Интернационалне конференције о хранитељству и бројним питањима која су отворена, у 2014. години ће бити организован један или два округа стола на најактуелније теме од значаја за нашу земљу. Поред тога, потребно је са другим центрима за социјални рад организовати заједничке састанке за размену искуства и укупно унапређивање рада центара за породични смештај и усвојење.

Рок: континуирано

10. Остали послови

Центар ће обављати и друге послове који буду накнадно препознати као значајни и од интереса за ову област, сарађивати са свим установама и организацијама од интереса за кориснике и развој установе. После Интернационалне конференције отвориле су се могућности интензивније сарадње са земљама у окружењу, размене искуства и међусобне подршке.

Наставиће се сарадња са Факултетом политичких наука за обављање праксе студената. Бројни студенти разних факултета траже подршку стручњака Центра за дипломске, мастер и докторске радове и за литературу користе издања Центра из области хранитељства.

Стручњаци Центра ће и даље као експерти за ову област по позивима факултета обављати повремено предавања студентима, али и у другим установама у нашој земљи и земљама из окружења, што рад Центра чини транспарентним и рефернтним у стручним круговима на најширем нивоу.

Центар ће учествовати на сајмовима запошљавања које организује Национална служба за запошљавање али и активностима других установа и организација користећи прилику да представи свој рад и повећава стручни углед и значај ове установе у систему.

Рок: континуирано

Б – РАЗВОЈ МРЕЖЕ ХРАНИТЕЉСКИХ ПОРОДИЦА И УНАПРЕЂИВАЊЕ СТРУЧНОГ РАДА

– ЗАДАЦИ СЛУЖБЕ ЗА ПРОЦЕНУ И ОБУКУ ХРАНИТЕЉСКИХ И УСВОЈИТЕЉСКИХ ПОРОДИЦА И РАЗВОЈ ХРАНИТЕЉСТВА -

1. Вођење кампање за хранитељство за децу и регрутовање нових хранитеља

Прошлу годину је обележио рекордан број смештаја деце у хранитељске породице. Међутим, како број захтева за смештај редовно премашује ресурсе Центра, број деце на листи чекања за смештај се не смањује. Такво стање, као и континуирана потреба за развијањем мреже хранитељских породица и унапређењем квалитета хранитељске заштите, захтева још интензивнију кампању за хранитељство.

Успостављени контакти и добра сарадња са представницима медија треба да омогуће настављање популарисања хранитељства учешћем представника Центра у ТВ и радио емисијама, давањем саопштења и материјала за чланке и репортаже у новинама.

Добри резултати, мерени бројем контаката, давања информација о хранитељству заинтересованим суграђанима телефоном и сусрети у оквиру програма „Отворена врата“, оправдавају настављање ових активности.

Део континуиране кампање треба да буде и редовно ажурирање Сајта Центра који је потребно редизајнирати како би се побољшала прегледност и обухватиле све активности.

У циљу популарисања хранитељства на што разноврсније начине наставиће се учешће на сајмовима запошљавања које организује Национална служба запошљавања и штампање промотивног материјала (плакати, лифлети и сл.).

Велика заинтересованост и одјек у стручној јавности који је имала Интернационална конференција посвећена хранитељству, као и закључци учесника, намеће потребу да се започне пракса организовања бар једног округлог стола (панела) годишње. То ће бити прилика да се са експертима из земље и иностранства дискутују кључне теме везане за хранитељство, размене искуства, усагласе стручни ставови и дефинишу активности које је потребно предузети у циљу даљег развоја породичног смештаја деце.

Рок: Континуиран задатак

2. Припрема и обука кандидата за хранитељство и процена опште подобности за хранитељство

Из године у годину расте број хранитељских породица које се укључују у програм обуке кандидата за хранитељство. Квантитативни пораст броја кандидата у крајњем исходу доприноси испуњавању циљева којима тежимо – што боља образовна, старосна структура

хранитељске породице, што бољи демографски и стамбени услови за живот деце на хранитељству и што већи број позитивно решених захтева за породични смештај деце.

Иако број реализованих смештаја не зависи само од броја расположивих породица, већи број кандидата који уђу у обуку, а самим тим и већи број породица које могу да стекну општу подобност, значи и већу шансу да се нађе решење за децу која чекају породични смештај, па и децу са сметњама у развоју и здравственим проблемима.

Са постојећим кадровским капацитетима, уз уважавање потребе да се не само очува него и унапреди квалитет процене, ове године ће бити реализована обука, и процена као њен саставни део, за 150 породица кандидата за хранитељство (15 група по 10 породица, од тога 9 група у седишту и 6 у радним јединицама). Уз пројектовани број кандидата који одустају током обуке или немају компетенције за хранитељство, тиме би ресурс хранитељских породица био увећан за око 100 нових хранитељских породица.

У циљу унапређења квалитета процене, у прелазној фази до преузимања свих послова везаних за пријаву кандидата, обуку, процену и издавање лиценце, тиму за обуку и процену кандидата, ће се придружити правник Центра. У почетној фази обуке тим (правник и едукатори) ће обавити теренску посету. Њихов задатак се односи на процену породице, са фокусом на материјалне, стамбене услове кандидата и здравствени статус чланова домаћинства који нису у обавези да упутном центру достављају лекарско уверење.

У циљу подршке реализаторима обуке у радним јединицама, комплетирања тимова и уједначавања критеријума процене, њиховом тиму ће се у фази индивидуалних консултација придружити реализатор едукативних програма из седишта Центра, односно других радних јединица.

Рок: Континуиран задатак

3. Аналитичко-истраживачки рад

Група стручних радника Центра је током 2013. обавила анализу карактеристика, потреба и напредовања деце из групе деце која захтевају интензивну и / или додатну подршку, било да се ради о подршци коју хранитељи пружају деци, било подршци саветника хранитељима и деци.

У истом референтном оквиру, сходно резултатима из годишњег извештаја који показују да је најчешћи повод за интервенцију саветника у кризној ситуацији у породици понашање детета у породици или школи, ове године ће у фокусу бити група деце која имају дијагнозу поремећај понашања или показују тешкоће у понашању. Циљ је да се мапира ова група деце према објективном критеријуму, применом инструмената, и анализирају њене карактеристике, како би се у наредном кораку истраживање продубило и на основу добијених резултата развио специфичан програм рада за поједине групе деце.

Друга значајна област аналитичко-истраживачког рада ће бити контакти деце са члановима биолошке породице, првенствено сиблинзима који су такође на смештају у хранитељским породицама. Циљ је да се на основу анализе, у сарадњи са центрима, повећа учесталост контаката између сиблинга, при чему би се ефекти ове активности мерили бројем контаката између сиблинга на почетку и крају године.

Рок: Континуиран задатак

4. Припрема за развој различитих облика породичног смештаја

Постојећи ресурс од 15 породица за ургентно хранитељство, уз породице које у појединачним случајевима могу да одговоре захтевима ургентног смештаја иако нису прошле специјализовани програм обуке, може бити довољан, уколико се поштује временско ограничење везано за трајање ургентног смештаја.

Уколико се у оквиру пројекта обезбеди обука професионалаца наш предлог ће бити да се у обуку, заједно са професионалцима, укључе и искусни хранитељи који нису прошли обуку по овом програму, како би се на овај начин обезбедио додатан број ургентних хранитељских породица.

С обзиром да су постављене основе развоја ургентног смештаја и у форми смерница, ове године ће се пилотирати процедуре ургентног смештаја у пракси. Циљ је да се на основу тог искуства даље унапређује ургентни смештај.

Чињеница да још увек нису обезбеђени услови за примену законске обавезе да се у институције не смештају деца млађа од три године намеће потребу да се ојача ресурс породица које су спремне да брину о бебама и деци најнижег календарског узраста, посебно деци из ове узрадне групе са развојним сметњама или здравственим тешкоћама.

У том смислу биће реализована обука за 1-2 групе. Циљна група за ову обуку ће бити:

- Кандидати за хранитељство који су позитивно процењени а још нису добили потврду о општој подобности, коју по важећем Правилнику доносе центри
- Хранитељи који су стекли општу подобност али још нису прихватили дете на смештај.
- Искусни хранитељи који актуелно немају децу на смештају или имају капацитет за бригу о још једном детету.

Циљ обуке је да се мотивишу за бригу о деци из ове циљне групе и стекну специфична знања. Обука ће бити реализована по прилагођеном програму на бази акредитованих програма чији су аутори стручни радници центра.

Организоваће се и посебна обука за хранитеље који би на смештај примали „децу улице“, с обзиром да је Центар укључен у израду Програма обуке хранитеља за ову децу у сарадњи са НВО ГИЗ.

С обзиром на то да је у завршној фази израда новог Правилника о хранитељству, којим се регулише делатност Центра везана за породични смештај одраслих и старијих као и усвојење, а да још увек нису урађени одговарајући програми обуке, неопходно је започети рад на креирању овог програма и обезбедити стручним радницима едуковање у овој области.

Уколико ове године, усвајањем новог Правилника о хранитељству, започне обука усвојитељских породица, она може да се реализује по акредитованом ПРАЈД програму за обуку хранитеља и усвојитеља, док се не креира програм обуке усвојитеља.

Послови пружања подршке породицама које брину о одраслим и старијим особама захтевају додатне ресурсе и промене у организацији рада. Процену постојећих ресурса са аспекта послова везаних за усвојење није могуће дати пре дефинисања обима рада на новом пољу.

Рок: Континуиран задатак

5. Развијање знања и вештина стручних радника

У складу са обавезама стручних радника везаним за лиценцирање, Центар може из својих ресурса да обезбеди обуку од стране овлашћених тренера (аутора програма), по једном од четири акредитована програма, у складу са исказаним потребама запослених.

Стручни радници са специфичним знањима стеченим кроз професионално усавршавање и радно искуство конципираће радионицу за колеге на тему „Корисне вештине (технике) у раду са хранитељем“ (парафразирање, рефлексива, сумирање...). Циљ радионице је да професионалци освеже, структурирају своја знања и даље развијају вештине на којима се базира саветодавни рад са хранитељима.

У ситуацији када није креиран специфичан програм обуке за супервизију у центрима за породични смештај, супервизори Центра ће бити укључени у програм „Основна обука за супервизоре у Центрима за социјални рад“, уколико Републички завод за социјалну заштиту организује едукацију.

Свакако ће се формирати тим реализатора едукативних програма са задатком да до краја године припреми за акредитацију програм обуке за супервизоре у центрима за породични смештај, као професионалци који имају највише практичног искуства и знања из ове области.

Даље развијање знања и вештина реализатора едукативних програма обезбедиће се кроз обуку на тему процене хранитељских породица. Обуку ће конципирати и реализовати едукатори са највише искуства на пословима обуке хранитеља.

Рок: Континуиран задатак

6. Унапређивање знања и вештина саветника за хранитељство кроз размену искуства из рада са породицама

Пракса подршке саветницима за хранитељство кроз групну супервизијску подршку на састанцима свих запослених стручних радника два пута месечно биће унапређена новим концептом. Поред дискусије о изазовним ситуацијама у породици, односно проблемима детета и породице који код саветника изазивају бригу, са идејом да се дефинишу смернице за рад са конкретном породицом и прошире знања о проблему и раду са породицама, основ за учење ће бити и примери добре праксе. Овакав приступ такође може да пружи корисна знања кроз размену искустава а истовремено делује охрабрујуће и подстицајно на саветнике који су често суочени са ситуацијама у којима се, бар у једном тренутку, чини да нема решења.

За реализацију групне супервизијске подршке у фебруару ће бити донет посебан план за прво полугодиште 2014., а у јуну за наредних шест месеци, како би план пратио актуелна дешавања у породици. План се у сваком тренутку може прилагођавати потребама саветника. Планом ће бити утврђена динамика групних супервизијских састанака и редослед саветника у презентовању ситуација, односно стања у конкретним породицама. Један супервизијски састанак би био посвећен решавању конкретне проблемске ситуације а други примеру добре праксе везано за сарадњу са другим институцијама, сарадњу између хранитељских породица, хранитељске и усвојитељске породице, ефикасно решавање проблема у породици, интервенције које су допринеле напредовању детета и слично.

Рок: Континуиран задатак

7. Подстицање развоја и напредовања деце на хранитељству кроз едукативне и друге програме подршке

Кроз петогодишње искуство и сталну евалуацију ефеката рада верификован је концепт подршке хранитељским породицама на коме се заснива пракса Центра.

Деца у хранитељским породицама треба да живе попут њихових вршњака у биолошким породицама – да се друже са вршњацима из окружења и користе све ресурсе које су им потребни, било да се налазе у окружењу или их хранитељи чине доступним својим ангажовањем.

Подршком хранитељима обезбеђује се да они на добар начин подржавају дете, у складу са његовим индивидуалним потребама. Потребе детета, које се мењају, саветник процењује у непосредном контакту са дететом. У складу са проценом потреба, саветник пружа подршку кроз саветодавно-едукативни рад са дететом и подстиче укључивање детета у одређене активности које доприносе његовом развоју и напредовању, било да је реч о

активностима у животној средини детета или програмима Центра. Акцент је на програмима у средини које, у оквиру својих редовних или пројектних активности, нуде школе, спортска, културноуметничка друштва, Градска управа, Црвени крст и друге организације и установе. На тај начин се постиже уклопање детета у његову животну средину и спонтано развијање животних вештина.

С друге стране, реализовање програма за децу на хранитељству има своје добити. То је начин да се задовоље специфичне потребе ове групе деце везане за њихово животно искуство и штетне последице тог искуства, као што су тешкоће у образовном процесу и неговање идентитета. Такође им се пружа прилика за дружење и размену са вршњацима који имају слична искуства, на чему се заснива међусобна емпатија и оснаживање.

Из тог разлога Центар ће и ове године реализовати одређен број програма за децу, у складу са потребама деце, својим капацитетима и досадашњим искуствима.

Програм „Васпитање за здравље кроз животне вештине“, ће бити реализован за две до три групе деце адолесцентног узраста, у зависности од заинтересованости деце. Реализатори програма су едукатори Центра које за рад са децом овог узраста, на теме које су везане за ризична понашања, репродуктивно и сексуално здравље, квалификују на само њихова знања и вештине него и припадност млађој генерацији запослених.

Два тренера која су стекла сертификат за програма „Књига живота“, као појачање постојећих ресурса, омогућавају да се ове године он реализује за четири групе, укупно 20 деце, нижег основношколског узраста.

Наставиће се са реализацијом едукативног програма за рад на рачунару (1 група) и програмом индивидуалне подршке у учењу.

Као и сваке године планира се обезбеђивање новогодишњих пакетића уз пригодне забавно-едукативне програме за сву децу млађег узраста.

Деца на хранитељству ће бити укључена и у друге програме у сарадњи са установама и невладиним организацијама, уколико се током године укажу могућности.

Реализација програма за децу захтева одређена материјална средства потребна за набавку радног материјала за радионице за децу и освежење током рада. Ова средства су потребна и за реализацију едукативних програма за кандидате за хранитељство и обуку хранитеља, али нису, као у случају деце, услов за реализацију обуке, односно материјал се за сада обезбеђује из постојећег контингента канцеларијског материјала.

Рок: Континуиран задатак

8. Развијање и јачање компетенција хранитеља – пружалаца услуге хранитељства

У складу са законском обавезом стручни радници Центра континуирано реализују едукативне програме за хранитеље, као пружаоце услуга везаних за непосредну бригу о

деци, кроз које се континуирано унапређују њихове компетенције сходно карактеристикама и потребама детета о коме брину.

У првим годинама од формирања установе фокус у раду на плану обуке хранитеља је била обука везана за стандарде у хранитељству. Кроз овај програм хранитељима се не презентују само стандарди везани за стамбене и друге услове живота детета у хранитељској породици, него и кључни принципи хранитељске заштите, базичне вредности у хранитељству и задаци хранитеља у задовољавању потреба деце у различитим сегментима њиховог функционисања.

На основу искуства у раду са породицама препозната је потреба да се поново реализује овај програм за највећи број хранитеља (15 група по тридесет хранитеља). Планира се припрема и штампање обрасца за „Радну свеску хранитеља“ као додатног штампаног материјала који ће унапредити квалитет праћења, а и испуњености стандарда у хранитељству.

Паралелно би се током године реализовала и обука за мањи број хранитеља, према програмима који су већ постали саставни део праксе Центра, у складу са њиховим специфичним потребама.

С обзиром на то да сала Центра не може да послужи за обуку већег броја хранитеља, као и да се током године у њој одвија обука кандидата за хранитељство, неопходно је планирати средства за изнајмљивање простора за обуку.

Рок: Континуиран задатак

9. Рад Тима за пријем захтева и смештај корисника

На основу постигнутих резултата везаних за број реализованих смештаја, ресурса дела празних хранитељских породица, пројектованог обима обуке нових кандидата, имајући у виду и потребу за премештајем деце, због промене околности у хранитељским породицама или из других разлога, у 2014. години се планира око 200 нових смештаја.

У циљу што ефикасније сарадње Тима за пријем захтева за смештај корисника из седишта са тимовима у Радним јединицама, и тиме повећања броја смештаја, успоставиће се нова пракса заједничког разматрања одређеног броја захтева након групних супервизијских састанака на којима учествују сви запослени.

В ПРАЋЕЊЕ И ПОДРШКА ХРАНИТЕЉСКИМ ПОРОДИЦАМА

ЗАДАЦИ СЛУЖБЕ ЗА ПРАЋЕЊЕ И ПОДРШКУ ХРАНИТЕЉСКИМ И УСВОЈИТЕЉСКИМ ПОРОДИЦАМА -

Центар у 2014. годину улази са 1068-оро деце која су смештена у 708 хранитељских породица. Саветници за хранитељство, носиоци праћења и подршке хранитељским породицама, су стручно оспособљени професионалци који имају широко образовање, специфичне вештине и знања. Одговорност за постизање континуитета у развоју деце на хранитељству пред саветнике поставља читав низ задатака који морају бити испуњени целовито, високо професионално и инвентивно. Специфичност радних задатака саветника захтева њихову доступност породицама и ван радног времена, као и мобилност читавог колектива како би се реаговало благовремено и ефикасно.

Са друге стране, установа је надлежна за мрежу хранитељских породица на широкој територији која обухвата урбана и разуђена насеља, различитих друштвено-економских одлика. Постављање и свакодневно одржавање организације која омогућава реализацију приоритетаног модалитета рада – кућних посета, у условима недовољних ресурса (у смислу довољног броја аутомобила и возача) захтева висок степен организације и сарадње унутар колектива.

Петогодишњи рад Центра указује да је неопходна континуирана процена квалитета и унапређивање стручног рада у односу на област праћења и подршке хранитељским породицама у свим кључним тачкама:

- обезбеђивање редовног процеса надгледања и подршке;
- информисање хранитеља и деце;
- саветодавно-едукативни рад са хранитељима;
- континуиране процене потреба деце и обезбеђивање подршке деци и хранитељским породицама;
- сачињавање индивидуалних планова услуге за корисника;
- организовање обуке;
- писање периодичних извештаја о раду хранитељских породица и предлагање мера за унапређивање заштите корисника;
- координирање мреже подршке деци и породици;
- ажурно вођење прописане документације;

Остваривање ових задатака реализује се кроз следеће активности:

1. Увид у остваривање сврхе хранитељства – рад хранитеља на задовољавању потреба деце

Остваривање сврхе хранитељства прати се првенствено кроз кућне посете. Најмање седам кућних посета обезбеђује се за сваку породицу, односно више за породице у кризним ситуацијама и у периоду међусобног прилагођавања након смештаја детета.

Саветници реализују и тзв. ненајављене посете у односу на хранитељску породицу чиме ће се повећати увид у остваривање сврхе хранитељства за свако дете и још једном интервенцијом превенирати неадекватно задовољавање потреба детета.

У кризним ситуацијама или другим ситуацијама када је постоји процена да је потребна додатна подршка хранитељској породици у овај вид рада са породицом укључује се и супервизор, односно други сарадник установе.

С обзиром да ће се предмет аналитичко-истраживачког рада установе бити контакти деце са члановима биолошке породице, првенствено сиблинзима који су такође на смештају у хранитељским породицама, саветници ће у складу са смерницама и исходима овог рада предузимати потребне активности у оквиру конкретних случајева (иницијатива у односу на ЦСР, подршка током контаката).

Носиоци активности: саветници за хранитељство

Рок: Континуирано

2. Саветодавно-едукативни рад са хранитељима

Саветници за хранитељство у кући хранитеља, са хранитељима и децом раде на развоју њихових компетенција користећи саветовање као активност подршке, али и индивидуални едукативни рад – у различитим модалитетима, према потребама породице.

Обзиром да као установа имамо и ресурс психолога-терапеута модалитета породичне системске психотерапије и породичног саветника, као и логопеда, саветници ће, на основу претходног саветодавно-едукативног рада у породици, вршити процену и предлог којим хранитељским породицама, односно деци су потребне ове услуге психотерапије и подршка логопеда, те ће им бити и пружене у оквиру ЦПСУ Београд.

Носилац посла: саветник за хранитељство

Рок: по потреби породице

3. Праћење примене прописаних стандарда за хранитељство

Саветник за хранитељство је у обавези да континуирано прати и подржава породицу за остваривање свих прописаних стандарда, и структуралних и функционалних.

С обзиром на то да ће установа током 2014. године са свим хранитељима у оквиру редовне годишње обуке реализовати едукацију „Стандарди у хранитељству“ саветници ће, посебно након едукације, кроз индивидуалну размену са хранитељима планирати активности породице у циљу унапређења испуњености прописаних стандарда.

Очекује се да планирано повећање испуњености стандарда који се односи на обавезно вођење „Радне свеске хранитеља“ (чији садржај ће бити у целости стандардизован) као ефекат да и већу испуњеност других прописаних стандарда.

Носилац: саветник за хранитељство
Рок: током месечних посета породица
(увремењено едукацији „Стандарди у хранитељству“)

4. Израда плана услуге за сваког корисника

Оквир за рад са породицом и дететом је у прописаним плановима који се доносе у складу са Правилником о хранитељству: План припреме детета и хранитељске породице за смештај, План међусобног прилагођавања, План заштите детета током одвијања хранитељства и План емаципације младе особе.

У односу на активности израде плана услуга за сваког корисника наставља се њихова континурана израда, чија је динамика већ успостављена. У овој области потребно је даље напредовање у квалитету сачињених писаних планова, у односу на индивидуализован приступ сваком детету, као и праћењу реализације задатака, односно благовременој евалуацији донетог плана.

Такође, потребно је наставити мотивисање других учесника - центра за социјални рад и шире мреже подршке за дете (особе значајне за дете из вртића, школе, здравства, сроднике) да активно и благовремено допринесу овом процесу. Искуства показују да је неопходно и додатно ангажовање ради обезбеђивања реализације плана заштите за свако дете – сарадња са професионалцима из мреже подршке како би се обезбедила реализација активности које су планиране, али и подршка хранитељима и детету за остваривање појединих задатака из плана. Како би се то обезбедило у оквиру породице саветници за хранитељство у сарадњи са хранитељима и децом доносе и друге врсте планова, као што су планови за побољшање

школског успеха, план организације простора и функционисања породице, план обликовања понашања детета и сл.

Носилац активности: саветник за хранитељство,
уз подршку супервизора

Рок: континуирано, у складу са законским роковима и потребама породице

5. Организовање мреже социјалне подршке

Успостављање сарадње са другим установама и стручњацима на које је дете упућено – здравствене установе, предшколске установе, школе, установе културе, али и специјализоване сервисе подршке у локалној заједници је од високог значаја за адекватно задовољавање потреба детета.

Овај задатак успешно се остварује, пре свега, организовањем састанака и изработом заједничког плана, али и личним и телефонским контактима и информисањем. Континуирано унапређивање вештина значајних за обезбеђивање социјалне подршке и јасну комуникацију кроз индивидуалну едукацију хранитеља значајан је аспект овог рада.

Носилац посла: саветник уз подршку супервизора

Рок: по потреби

6. Анализа стања остваривања права деце на хранитељству и пружање помоћи деци и хранитељима за остваривање својих права

Различита пракса рада установа преко којих деца остварују своја права и даље захтева да саветници информишу породице о правима, прате њихово остваривање и заступају децу и породице како би се права и остварила.

Носилац посла: саветник уз подршку супервизора

Рок: два пута годишње

7. Ажурирање базе података о хранитељству

Саветници за хранитељство, супервизори и едукатори у обавези су да све податке о деци и хранитељима као и пруженим услугама благовремено уносе у базу података. Обезбедиће се контрола уноса података за сваког корисника, јер се на тај начин обезбеђује поузданост података и анализа које ће се на основу тога радити.

С обзиром на то да DILS програм своје активности реализује и у односу на област породичног смештаја, што подразумева успостављање јединствене базе података и

промене у начину вођења документације, уколико за то буду створени услови саветници ће реализовати потребне промене.

Носила посла: саветници, супервизори, едукатори

Рок: континуирано

8. Супервизијски рад

Установљен модел супервизијске подршке остаје непромењен: индивидуална супервизија сваког саветника једанпут недељно у трајању до сат времена, супервизија у малој групи (супервизор са саветницима за које је задужен) и велики супервизијски састанак два пута месечно. Супервизори ће по овом моделу бити ангажовани минимум 10 сати недељно на пословима директне супервизије. Интензивнија супервизија на ова три нивоа треба да одговори актуелним потребама саветника за: вентилирањем, уједначавањем процедура, координирањем непосредних планова, уједначавањем и разменом стручних ставова.

Супервизори ће на крају године припремити извештај за сваког супервизанта са предлозима за њихово даље стручно усавршавање.

Очекује се да ће супервизори после едукације која се планира у овој години, значајно унапредити своја знања и дати боље резултате.

Наставиће се пракса одржавања 15-дневних састанка служби на којима се размењују све важне информације релевантне за све запослене, дају јединствена упутства и праве краткорочни акциони планови. Истом динамиком одржаваће се и састанци супервизора са циљем размене информација и међусобне подршке.

Носила посла: руководиоци и супервизори

Рок: континуирано

9. Поновна процена хранитељских породица

Према већ уходаној пракси Центар ће наставити поновну процену свих хранитељских породица којима у 2014. години истиче потврда (лиценца) за бављење хранитељством и доставити извештаје надлежним центрима за социјални рад.

Пракса је наметнула и потребу ванредне процене за хранитељске породице којима није истекла лиценца али чије су компетенције доведене у питање или је структура породице промењена у смислу заснивања партнерске везе што је резултирало променом структуре породице јер може значајно утицати на остваривање сврхе хранитељства за дете.

Носила посла: саветници и супервизори

Рок: континуирано

10. Организовање интерне контроле рада запослених

Интерна контрола рада запослених реализоваће се једном годишње, којом се, поред увида у рад сваког запосленог, обезбеђује и ажурирање евиденције и документације од значаја за корисника, и пружа подршка запосленима у реализацији њихових задатака.

Носилац: Комисија коју именује директор
Рок: март 2014. г.

Г - ОСТАЛЕ ОБЛАСТИ РАДА ЦЕНТРА

Континуирано унапређење компетенција стручњака и хранитеља и унапређење квалитета живота деце у хранитељским породицама захтева сталан развој нових облика подрше и сарадњу са организацијама и у владином и невладиним сектору, трагајући за подршком која обезбеђује остваривање циљева установе, што је вишегодишња пракса Центра.

1. Пројектне активности

У сарадњи са организацијом ГИЗ и НВО ЦИМ наставља је пројекат у оквиру кога се припрема програм развоја хранитељства за „децу улице“ која су у ризику да постану жртве трговине људима.

Током 2014. године планирано је укључивање Центра у реализацију пројекта о развоју ургентног хранитељства у сарадњи са Покрајинским заводом социјалне заштите.

Центар је аплицирао за учешће у пројекту превенције родно заснованог насиља са младима у локалним заједницама који реализују Центар Е8 и Аутономни женски центар уз подршку УНИЦЕФ-а.

2. Акција „Ширимо мрежу подршке хранитељским породицама“

Активност обезбеђивања додатних извора прихода за задовољавање потреба деце је започета пре три године и наставља се с циљем ширења пријатеља куће који на разне начине могу подржати развој деце. Донатори се најчешће одазивају на позиве за подршку деци за новогодишње празнике, обезбеђивање компјутера и сл.

Актуелне потребе деце и породица указују да током 2014. године акценат може бити на обезбеђивању донатора за обезбеђивање средстава за ширење броја волонтера за помоћ у учењу деци, за психосоцијалну подршку деци и сл.

VI

ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ, СНАГЕ И ПРЕПРЕКЕ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА РАДА

Програм за 2014. годину обухвата активности Центра у складу са законским овлашћењима с тим што се повећавају активности за унапређивања рада Центра као резултат досадашњих постигнуће, и наслања стручно компетентне раднике и квалитетније и компетентније хранитељске породице.

Снаге Центра су добро вођеној политици управљања, планирања економској стабилности, успешном превладавању свих ситуација, опробаност у новој улози, искуство са непознатим и успостављена мрежа сарадника као ресурс подршке у даљем развоју Центра, те позитивном искуству које Центар има од формирања установе. Професионалци су сигурнији и оснажени новим вештинама а своје задатке остварују са високим степеном професионалне етике.

Препреке су, пре свега, у недостатку кадрова, смањеној опремљености Центра (недостатак аутомобила и намештаја у радним јединицама) што отежава и успорава рад на развоју породичног смештаја и потпуно доводи у питање прихватање нових задатака посебно рада у области усвојења и породичног смештаја за одрасле.

ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ У 2014. ГОДИНИ

1. Повећање обухвата деце на хранитељству за 10%;
2. Повећање броја хранитељских породица за 10%;
3. Повећање броја контаката деце са сродницима, првентствено сиблинзима;
4. Повећан степен испуњености стандарда за хрантељство за 10%;
5. Даље уједначавање и унапређење стручне праксе и квалитет рада у свим радним јединицама;
6. Реализована процена, припрема и обука свих кандидата за хранитељство, као и поновна процена и издавање, продужење, односно одузимање лиценце за хранитељство;
7. Реализован планиран број кућних посета;
8. Одржано 20 великих супервизијских састанака са едукативним садржајима;
9. Урађени планови услуга за све кориснике;
10. Сачињена по два извештаја о раду хранитеља, на годишњем нивоу, за све хранитељске породице;
11. Одржан један округли сто и два стручна састанка од републичког значаја

12. Акредитован програм обуке за супервизоре у центрима за породични смештај и усвојење;
13. Реализоване две анализе стања и потреба заштите деце на хранитељству
14. Сачињен План стручног усавршавања запослених
15. Нова издања: 2 часописа на годишњем нивоу, зборник радова са конференције, брошуре, смернице;

Стандард који обезбеђује квалитет процеса планирања Центара је стално праћење и евалуација резултата и прилагођавање рада утврђеним приоритетима, како би обавио примарне задатке који доприносе квалитету заштите корисника.

Активности Центра у 2014. години треба да омогуће напредовање и остваривање вишег степена квалитета и даљу афирмацију Центра за породични смештај и усвојење Београд у систему социјалне заштите.